III/142.

Fővárosi Főügyészség

J e g y z ő k ö n y v .

Felvéve 1969. december 10.-én délelőtt 9 órakor a Fővárosi Főügyészség III. em. 15.számu szobájában /V.ker. Markó u.27./ Dr.Vámosi József más ügyben előzetes letartóztatásban lévő személy meghallgatása alkalmával.

Jelen vannak:

Dr.Czili Gyula
ügyész

Dr.Vámosi József
meghallgatott

Barabás Mária
jkv.vez.

Dr.Vámosi József a következő nyilatkozatot teszi:
1944. márciusában, mint csendőr főhadnagy a Sátoraljaujhelyi szárnyparancsnokság parancsnoka voltam. Igy tájékozód va vagyok néhány olyan eseményről, amely Magyarország német megszállása után történt Sátoraljaujhelyen és Kassán.
Amikor a német csapatok megszállták Magyarországot, emlékezetem szerint 1944. március 20-án az éjszakai órákban Sátoraljaujhelyen a németek SS vezetéssel összeszedték a városban lakó zsidó virilistákat. Az SS vezető nevére emlékszem a következő volt: Hauptstuhrmführer Wislizini . Ez a személy mindig ott volt amikor nekem a német városparancsnokkal névszerint Binke századossal bármiféle megbeszélésem volt. A németek a zsidó virilistákat a zsinagógába zárták, de hogy mi lett ezeknek a sorsuk, ezt én nem tudom. Tudomásom szerint a németek azonnal megkezdték Sátoraljaujhelyen a gettó kialakitásának a tervezését. A németek először azt kivánták, hogy a gettó a város szélén, valami e lhagyott téglagyár gerületén legyen felállitva, de ez ellen a főispán tiltakozott, mert nem volt a Belügyminisztertől semmiféle utasitása és ezért ragaszkodott ahhoz, hogy a gettó a városon belül, rendesen lakásokban legyen. Emlékezetem szerint 1944. május elejére tehető az az időpont, amikor rögzitést nyert a gettó végleges helye és megindult onnan a keresztények kiköltöztetése. Tudomásom szerint Sátoraljaujhelyen azért haladt egy kicsit vonatatottan a gettó kialakitása, mert a németek erejüket Mármaros vármegye, Ung, Bereg vármegyék területére összpontositották, mivel ez a terület közelebb esett a közeledő fronthoz. Az emlitett területekena németek gyüjtötték össze a zsidókat , ekkor még nem volt semmiféle szállitás. Május elején megindult a lakáscsere, de kkor még a gettót senki nem őrizte. Ekkor t lajdonképpen a zsidó családok átlettek költöztetve butoraikkal, összes holmijukkal együtt a kijelölt lakókörzetbe. A költöztetés lényegében hatósági rendelkezésre, de szabadon történt, a városi hatóságok adtak fuvart a holmik szállitására. Én ekkor magam is Sátoraljaujhelyen laktam és tudomásom volt róla, hogy nagyon sok gazdag zsidó család élt Sátoraljaujhelyen. A város megye székhely volt, ipari létesitményekkel, igy voltak

szépszámmal gazdag emberek. A városban beszéd téma volt, hogy a zsidó családok a pénzüket ékszerbe és hasonló értéktárgyakba fektették. Ennek az okai nyilvánvalóak voltak egyrészt a pénz értéktelenedése folytán, másrészt igyekeztek az értékeiket elrejteni és erre az ékszer a legalkalmasabb.

1944. május 7-én engem a hadbiróság letartóztatott és ettől kezdve hónapokig Kassán voltam katonai börtönben. A börtönben együtt voltam mind Sátoraljaujhelyről, mind Kassáról ugyancsak letartóztatásba került csendőr és honvéd tisztekkel. Én magam és ezek a letartóztatásban lévő tiszt társaim is különféle ügyek miatt voltunk eljárás alá vonva, én magam például egy csendőrrel szembeni jogtalan fegyverhasználat miatt voltam eljárás alá vonva. A börtönben az ott lévő társaimtól a következőket hallottam: Mind Sátoraljaujhelyen, mind Kassán a németek a gettóban lévő zsidóktól a vagyontárgyaikat összeszedték. Ez a következőképen történt: Az ékszereket ezüst tárgyakat, mükincseket értékes étkészleteket tehát minden olyat, amely valutára átváltható, külön csomagolták, ládákba rakták és lezárva szállitmányokkal Németországba irányitották. A szállitmányokat német katonák kisérték. Ezek vasuti szállitmányok voltak. A fogoly társaim akik közül néhányan zsidókkal való összejátszás miatt is felelősségre lettek vonva azon háborogtak, hogy a zsidóktól elszedett vagyont még csak nem is tartják benn Magyarországon, és igy tulajdonképpen Magyarországot raboljják ki.

A börtönben hallottam róla, hogy Ungvárról hoztak Sátoraljaujhelyre egy csendőr századot, deekkor már lényegében a gettókban a zsidók kirablása és a deportálás megtörtént, ez a csendőr század a város külső őrzését biztositotta, az utak lezárását stb. Köztudomásu, hogy Sátoraljaujhelyen összesen egy csendőrőrs volt hat csendőrrel. Ez egyébként az 1944.-es csendőrségi zsebkönyvből is bizonyitható. Ez a csendőri létszám képtelen lett volna arra, hogy a saját feladatai ellátása mellett bármit tevékenykedjen a gettó körül. Sátoraljaujhelyen a város lakóssága 18.000 volt, ebből többezer zsidó volt. Igy képtelenség lett volna, hogy a helyi csendőrség bármit tevékenykedjen, motozzon, vagy bármilyen más cselekményt foganatositjon a zsidókkal szemben.

A nyilatkozatot, amit most tettem hajlandó vagyok bármilyen biróság előtt megtenni, mivel az a valóságot tartalmazza és a jegyzőkönyvet elolvasás után h.h. aláirok.

Km.f.

/:Dr.Czili Gyula:/
ügyész

/:Dr.Vámosi József:/
meghallgatott

/:Barabás Mária:/
jkv.vez.